

טעם יו"ט שני של גליות

ומצאנו עד"ז בענין אחר, בלקו"ת שמע"צ צב, ג שכ': "מ"ש הרמ"ק בספר אור נערב שבחור"ל אינם יכולים לקבל ההארה ביום אחד כמו שמקבלים בארץ ישראל אלא צ"ל יום שני כו".

ועד"ז הוא בסה"מ תקע"א ע' קכו, ובדרמ"צ להצ"צ ד"ה ענין יו"ט שני של גליות (קצח, א) וז"ל: עפמ"ש בס' אור נערב להרמ"ק ז"ל שח"ל להיותו גשמי אינו יכול לקבל ההארה ביום א' כמו שמקבלת א"י אלא מתחלקת לשני ימים כו'.

ועוד מביא הצ"צ במקומות אחרים ענין נוסף אודות יו"ט שני של גליות, בשם ס' אור נערב להרמ"ק:

א) באוה"ת בראשית (כרך ד) תרעה, ב: אך לפ"ד הרמ"ק בס' אור נערב מתגלה השפע ביו"ט שני של גליות בתוך ע' שרים, וזהו אינו לפי קבלת האריז"ל כ"א במל' דיצירה ועשי' בהם מתגלה שפע דאצי'.

ב) וכ"כ באוה"ת דרושים לשמע"צ ע' א'תתכט: וזהו ענין יו"ט שני של גליות שהוא בחי' המשכת שפע מאור עליון דאצי' לתוך מל' דיצי' ועשי' המלוכשים בו, ולפי פי' הרמ"ק בס' אור נערב מתגלה השפע בהשרים עצמן, וזה אינו לפי קבלת האריז"ל וכמ"ש וכבודי לאחר לא אתן אלא שנמשך השפע גם בתוך מל' דעשי' המלוכשת בהן כו' וד"ל.

ג) ביאוה"ז להצ"צ ע' תמה: והנה הגילוי הזה נמשך רק בקדושה ולא בהשרים דלא כרמ"ק בספר אור נערב כו'.

ד) ובסה"מ תרע"ח ע' שנב: וזהו גלו לבבל שכינה עמהם דכאשר נש"י הן בגלות תחת השרים הרי בהכרח שהאור האלקי מתלבש להשפיע להם ע"י השר שישראל יושבין על אדמתו, וזהו בחי' מל' דיצי' ועשי' ושמלתבשים בהע' שרים להשפיע על ידם, אבל מל' דאצי' עז"נ וכבודי לאחר לא אתן שאינה מתלבשת בהע' שרים כו', כן הוא ע"פ קבלת האריז"ל (ודעת הרמ"ק ז"ל באור נערב הוא באו"א).

צ"ע המקור

הנה לפנינו מקומות רבים, שמובא מ"ש הרמ"ק בס' אור נערב בענין יו"ט שני של גליות.

אולם על מיקום הדברים בס' אור נערב, כ' באגרות קודש ח"י"ב ע' שכג (באג' להר"ר ישעי' הלוי הורביץ, בתאריך אדר"ח אדר תשט"ז),

ו"ל: במה שהעיר ע"ד המובא מס' אור נערב - יש לחפש בהוצאה הא' של הספר, כי רגיל בכגון דא שבהדפוסים שלאח"ז נשמטים כמה ענינים, ולע"ע לא יכולתי להשיג הוצאה זו. - הס' אור יקר כמדומה שלא נדפס ע"ע. ע"כ באגרות קודש. נס' אור יקר (פירוש ארוך מהרמ"ק בכמה כרכים על כל הזוהר) הדפסתו החלה רק בשנת תשכ"ב, כמה שנים לאחר כתיבת האגרת, ולפני זה נדפס בשנת ת"ש רק תדפיס קצר של איזה עמודים].

באג"ק זו אינו מפורט, אולם ניכר דקאי על ענין זה דיו"ט שני של גליות (שמוכא בלקו"ת ודרמ"צ ועוד), שלא נמצא בס' אור נערב.

וגם בס' פירוש סדר עבודת יוהכ"פ של הרמ"ק ז"ל (אשר לפעמים מציין אליו הצ"צ בשם ס' אור נערב) גם שם לא מצאתי אודות זה. וכמדומה שגם בס' פלח הרמון (קיצור על הפרדס) לא נמצא מזה.

והדרן למ"ש באגרות קודש אשר צ"ע וחיפוש מקור דברים אלו בענין יו"ט שני של גליות.

ספרי קבלה אודות יו"ט שני

אבא הרה"ג הרה"ח שי' הראה לי כעת בס' טור ברקת לתלמיד הרה"ו או"ח סתצ"ו, וכן ברקאנטי ס"פ פינחס, שהביאו בענין יו"ט שני של גליות מזוהר בענין תרין יומין דשבועות בכדי לתת שמחה לכנ"י שהיא בגלות כו'. ע"ש באריכות. ובטור ברקת שם בסוף הסימן מדבר ג"כ אודות ההשפעה בחו"ל על ידי התלבשות בהע' שרים. נאך כ"ז הוא שלא בשם הרמ"ק וגם תוכן הענין הוא כשינוי מהמבואר בלקו"ת ואוה"ת].

וכן הראה לי בס' נהר שלום על הע"ח, ששאלוהו חכמי המערב (שאלה ס"ד) אם יש טעם ע"פ דברות קדשו לב' ימים טובים בחו"ל. ושם בס' נה"ש נמצא רק השאלה, ולא באה תשובתו בענין זה.

[בנהר שלום (בחלק "אמת ושלום") דפוס שאלוניקי תקס"ו הוא בדף כ"ח ע"ב. בנה"ש שם הלשון הוא: "אם יש טעם ע"פ דברות קדשו", ואולי הי' רשום בהכת"י בר"ת "ע"פ ד"ק" ור"ל "ע"פ דברי קבלה", והמדפיס פיענח "ע"פ דברות קדשו"].

ס' טוב הארץ

וכעת מצאתי בעז"ה מקור הדברים, בס' טוב הארץ (למהר"נ שפירא), בהפרק על "מעלות התפלות בא"י" (דפוס ירושלים תרנ"א,

כב, ב ואילך), שם מובאים דברים אלו בשם הרמ"ק. [נוכמדומה שהן הס' אור נערב, והן ס' טוב הארץ, נדפסו בזאלקווא בשנת תקמ"א. ואולי גם נכרכו יחד. והוא מדפוס רוסיא שהיו רגילים לפני אדמו"ר הצ"צ]. ונעתיק כאן לפני הקוראים קצת מלשונו:

"אמנם יש לדקדק העיכוב הזה שתתעכבנה עד קבוץ תפלות כל ישראל, דווקא בעת ישראל על אדמתן... אמנם עתה שישראל נפוצים בארבע פינות העולם... ונמצא עירבוב תפלות כי בעת הזריחה במערב אז היא השקיעה במזרח... ועד"ז יקשה על מנוחת השבת שאלו שובתים ואנו עושים מלאכה והיאך יהי ענין זה...

"אמנם האלקי מוהר"ר משה קורדובירו זלה"ה כתב וז"ל... כי העיקר הוא בא"י.. אמנם יתפשט אור היחוד מנקודה אמצעית זאת על כל בחינת השרים שישראל שם שרויים תחתם, שנצוצי שכינה מתפשט אליהם בסוד גלות שכינה, והתפשטות היחוד הזה יהי ע"י תפלתם של ישראל השוכנים שם שהם אינם מייחדים עתות הייחוד אלא עת המעוּתדת לגבול השר שהם משועבדים תחת ידו, והיינו עובדי עכו"ם בטהרה, שאינם מייחדים יחוד הזמן העליון אלא יחוד זמן השרים החיצוניים, אמנם הוא בקדושת השכינה המתלבש בשר ההוא, וע"ז זה הוא קדושת שבת... וע"ד זה הוא ימים טובים שיתאחרו ויקדמו לפי הזריחה בשר או העריבה, אמנם מספק עשו שתי ימים טובים ונקרא יום טוב שני של גליות, ודאי בסוד הגלות וניצוץ שכינה המתפשט בו גרם יום שני, ולא עשה כן ליום שבת ששביעת מוסכמת בחיצוני ואינם מסתפקים בה מפני שאפילו גיהנם שובת, והשרים שובתים באיחור ובקדימה לפי זריחת חמה קרובים או רחוקים, אמנם יו"ט אינם מודים והם מסתפקים בקדושתו, ולכך צריך לבוש יום ליום, והם ב' ימים טובים הא' מדאורייתא מתלבש ביום מדרכנו, כהתלבש אור קדוש באור הגולה. עכ"ל הרמ"ק זלה"ה. ע"כ בטוב הארץ.

וניכר בעליל שדברי רמ"ק אלו הם המקור לדרושי דא"ח המובאים לעיל. [ויל"ע אם יש בדברים אלו קצת מקור למ"ש בשו"ע אדה"ז או"ח מהדו"ב ס"א ס"ח. ויל"ע גם באור החמה המצויין בציונים לשו"ע אדה"ז שם. ואין הספרים לידי כעת].

